

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 734/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Balalovou, Martinčekova 5, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/68/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/68/2020. Navrhuje zrušiť rozsudok krajského súdu č. k. 10Co/68/2020-1221 z 30. marca 2023 (bez príkazu vrátiť mu vec na ďalšie konanie). Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd rozsudkom č. k. 10Co/68/2020-1221 z 30. marca 2023 (ktorý nadobudol právoplatnosť 24. mája 2023) potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 19C/157/2011-1101 zo 17. októbra 2019, ktorým tento súd (po pripustení zmeny) zamietol žalobu sťažovateľky (žalobkyne), ktorou sa proti Slovenskej republike, zastúpenej Okresným úradom Bratislava, Slovenským pozemkovým fondom a Správnou štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (žalovanej), domáhala vydania konkrétne špecifikovaného dedičstva po poručiťovi [REDAKOVANÉ] zomrelom v roku 2010. V záhlaví písomného vyhotovenia rozsudku (§ 220 v spojení s § 378 ods. 1 CSP) krajský súd uviedol, že vo veci rozhodoval senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Valérie Kleinovej, avšak na poslednej strane uvedeného rozsudku uviedol, že vo veci rozhodoval senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Zuzany Kučerovej.

3. Opravným uznesením sp. zn. 10Co/68/2020 z 11. júla 2024 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. júla 2024) krajský súd opravil (§ 224 v spojení s § 378 ods. 1 CSP) poslednú stranu rozsudku krajského súdu č. k. 10Co/68/2020-1221 z 30. marca 2023 v časti označenia členov odvolacieho senátu tak, že namiesto „*JUDr. Zuzana Kučerová, člen senátu*“ vložil „*JUDr. Valéria Kleinová, člen senátu*“, keďže išlo o administratívne pochybenie (chybu v písaní). Vychádzal pritom zo záhlavia písomného vyhotovenia rozsudku krajského súdu, zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku a oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku nachádzajúcich sa v predmetnom súdnom spise.

4. Proti rozsudku krajského súdu a opravnému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, v ktorom namietla, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd [§ 420 písm. e) CSP], keďže JUDr. Zuzana Kučerová rozhodla o žalobe sťažovateľky ako zákonná sudkyňa na súde prvej inštancie.

5. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6Cdo/43/2014 z 19. augusta 2025 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2025) dovolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné [§ 447 písm. f) CSP]. Pri preskúmaní veci zo súdneho spisu zistil, že predsedníčka senátu 10Co po pridelení veci prípisom z 22. novembra 2022 (č. l. 1192) oznámila predsedovi krajského súdu zaujatosť členky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej, ktorá vo veci konala ako sudkyňa súdu prvej inštancie. Predseda krajského súdu uznesením č. k. 10Co/68/2020-1193 z 9. decembra 2022 vylúčil túto členku senátu 10Co z prejednávania a rozhodovania o veci a zároveň prikázal, aby v predmetnom spore bol namiesto nej pridelený do senátu ako jeho člen iný sudca občianskoprávneho kolégia krajského súdu pomocou technických a programových prostriedkov náhodným výberom. Dňa 12. decembra 2022 bolo náhodným výberom (č. l. 1194) zmenené zloženie senátu 10Co a členkou senátu na prejednanie a rozhodnutie tejto veci sa stala JUDr. Valéria Kleinová. Túto skutočnosť potvrdzuje aj oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku (č. l. 1195), zápisnica z verejného vyhlásenia rozsudku (č. l. 1196) a záhlavie rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd dal za pravdu sťažovateľke, že uvedenie JUDr. Zuzany Kučerovej ako členky senátu v závere rozsudku krajského súdu, ako aj podpísanie rozsudku sudkyňou JUDr. Zuzanou Kučerovou nebolo správne. Krajský súd však túto nesprávnosť na poslednej strane rozsudku opravil opravným uznesením.

6. Pre komplexné posúdenie správnosti obsadenia odvolacieho súdu najvyšší súd dodal, že podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2020 účinného k 1. júnu 2020 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2020“), teda aj v čase predloženia veci na rozhodnutie o odvolaní (6. augusta 2020), bol senát 10Co zložený zo sudcov JUDr. Ayše Pružinec Eren, JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Zuzany Kučerovej. Najvyšší súd sa oboznámil aj s rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2015 účinným k 13. marcu 2015, keď bola vec predložená na rozhodnutie o prvom odvolaní (23. marca 2015) a zistil, že v senáte 4Co, do ktorého bolo zapísané prvé odvolanie vo veci, bola predsedníčkou senátu JUDr. Valéria Kleinová a členkami senátu JUDr. Michaela Frimmelová a Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová. Podľa všeobecných zásad rozvrhu práce krajského súdu na rok 2020 platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium „*veci zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu I. inštancie a znovu predložené na rozhodnutie o odvolaní o tom istom predmete rozhodovania sa zapíšu do súdneho registra tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec zrušil, pod novú spisovú značku. V prípade, že tento sudca alebo senát vybavuje už len agendu iného súdneho registra (napr. z dôvodu preloženia na iné kolégium), alebo je do jeho súdneho oddelenia nápad zastavený, vec bude pridelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom*

spravodlivosti SR“ (článok IV ods. 4) a „ak nemožno vec zapísať podľa odsekov 4 až 9 pôvodnému senátu, pretože senát v pôvodnom zložení neexistuje, pridelia sa senátu, v ktorom je podľa rozvrhu práce zaradený sudca, ktorý bol určený ako spravodajca pôvodného senátu“ (odsek 10). Najvyšší súd preto považoval na nepochybné, že krajský súd postupoval v zmysle uvedených zásad rozvrhu práce, pretože senát v pôvodnom zložení už neexistoval a spis tak bol pridelený do senátu, do ktorého bola zaradená pôvodná sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Michaela Frimmelová.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] naďalej trvá na svojom názore, že vo veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 10Co/68/2020 rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, keďže JUDr. Zuzana Kučerová rozhodla o žalobe sťažovateľky ako zákonná sudkyňa na súde prvej inštancie, s čím spája porušenie jej základného práva na zákonného sudcu, ako aj základného práva na súdnu ochranu krajským súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu ako odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/68/2020, ktorý bol zavŕšený rozsudkom č. k. 10Co/68/2020-1221 z 30. marca 2023 (ktorý nadobudol právoplatnosť 24. mája 2023) a opravným uznesením sp. zn. 10Co/68/2020 z 11. júla 2024 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. júla 2024).

9. Konanie pred ústavným súdom upravujú § 32 až § 241 zákona o ústavnom súde, t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne a obsahové náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020, I. ÚS 526/2025).

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení základných práv a slobôd sťažovateľov a vecne sa zaoberať ústavnými sťažnosťami len za predpokladu, že sa sťažovatelia nemôžu ani v budúcnosti nebudú môcť domáhať ich ochrany pred iným súdom využitím takých právnych prostriedkov, ktoré im zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o ústavných sťažnostiach. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne

zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám (a právnickým osobám) zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05 a iné). Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy zároveň vylučuje, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva a orgán verejnej moci, pred ktorým ho uplatní (m. m. IV. ÚS 21/02). Každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, teda musí rešpektovať postupnosť jeho ochrany a pred tým, ako podá ústavnú sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci (všeobecný súd), ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 363/2011, I. ÚS 368/2025).

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde], keďže ochranu označeným právam sťažovateľky poskytol najvyšší súd ako dovolací súd rozhodujúci o dovolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu a opravnému uzneseniu krajského súdu (body 4 až 6 tohto uznesenia).

12. Ústavného prieskumu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/43/2014 z 19. augusta 2025 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2025) sa sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti nedomáhala. Nad rámec veci ústavný súd poznamenáva, že z jeho odôvodnenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

13. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľky na to, že základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania (strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010), čo bolo v danom prípade splnené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu